

Ekonomía verejného sektora

Čepelová Anna, Lachytová Lenka a Pčolinská Lenka

Verejný sektor je špecifická oblasť, ktorá značne ovplyvňuje podmienky života jednotlivcov a rovnako pôsobí i na výsledný rozvoj celej spoločnosti. Hlavným poslaním verejného sektora je účinné riešenie problémov, ktoré sa týkajú sociálnej, ekonomickej, ale aj politickej oblasti. Asi najpoužívanějšía definícia verejného sektora je jeho chápanie ako „časť národného hospodárstva, ktorá je riadená verejnou správou, rozhoduje sa v nej verejnou voľbou a podlieha verejnej kontrole“. V zmysle tejto definície k nemu pristupujú aj autorky recenzovanej publikácie. Verejný sektor z ekonomického pohľadu je determinovaný z hľadiska jeho veľkosti, štruktúry, spôsobu riadenia, efektívnosti a potreby účinnej kontroly. Týmto a ďalším témam sa venuje publikácia „Ekonomía verejného sektora“ od autoriek doc. Ing. Anny Čepelovej, PhD., doc. PhDr. Lenky Lachytovej, PhD., MBA. a Ing. Lenky Pčolinskej, PhD.

Štruktúra publikácie je prispôsobená potrebám výučby. Názvy jednotlivých kapitol a podkapitol sú formulované výstižne čo čitateľovi napomáha k pochopeniu problematiky a ľahšej orientácii medzi témami. V úvode každej kapitoly sú uvedené fundamentálne definície pojmov a na jej konci sú formulované záverečné otázky. Kniha je rozdelená do siedmich kapitol a dvoch tematických okruhov.

Prvý, rozsiahlejší okruh sa venuje úvodnému uchopeniu problematiky. Je možné tu zaradiť prvé tri kapitoly, ktoré odzrkadľujú názov publikácie. V prvej kapitole autorky vysvetľujú podstatu ekonomie, existenciu trhových zlyhaní a potrebu primeraných štátnych zásahov do trhového mechanizmu. Druhá a tretia kapitola cielene popisujú objekt záujmu publikácie, a to verejnú ekonomiu a verejný sektor. Vysvetľujú verejnú ekonomiu v kontexte základných ekonomických otázok, ozrejmujú členenie národného hospodárstva a postavenia verejného sektora s použitím Pestoffovho modelu, prechádzajú organizačným a finančným zabezpečením tretieho sektora. Veľkú časť tretej kapitoly tvorí podrobné spracovanie témy verejných statkov a externalít spolu s verejnými i súkromnými spôsobmi ich riešenia.

Druhá časť knihy smeruje teóriu viac do hĺbky. Štvrtá kapitola je orientovaná na teóriu verejnej voľby. Autorky tu vysvetľujú podstatu hlasovacieho paradoxu či väzňovej dilemy. Piata kapitola ozrejmuje často skloňovanú efektívnosť vo verejnom sektore a šiesta kapitola na ňu logicky nadväzuje zameraním sa na dôležitosť kontroly. Posledná časť publikácie je venovaná organizáciám verejného sektora, a to napríklad rozpočtovým a príspevkovým organizáciám alebo štátnym a sociálnym podnikom.

Ako bolo vyššie uvedené, za každou kapitolou autorky formulujú záverečné otázky, ktoré majú za cieľ precvičenie jednotlivých tém. Po každej prebranej časti uvádzajú literatúru, ktorá bola zdrojom pre spracovanie problematiky a je teda možné si ďalej tému jednoduchšie doštudovať.

Publikácia je zaujímavá najmä z pohľadu jej spracovania. Na 218 stranách je vhodne extrahované ťažisko problematiky. Autorkám sa podarilo zachytiť všetky základné problémy ekonómie verejného sektora, ktoré umožňujú pochopiť jej podstatu. Učebnica je písaná zrozumiteľným a používateľským prístupom najmä pre študenta. Cieľom autoriek je poskytnúť „aktuálny materiál, ktorý by čitateľovi dával najmä návod ako pristupovať k vybraným problémom z oblasti ekonómie a ekonomiky verejného sektora“. Publikácia v záujme naplnenia cieľa obsahuje okrem teórie aj praktické príklady na zamyslenie sa, ktoré popisujú správanie sa subjektov pôsobiacich v tomto prostredí. Samotný text motivuje čitateľa ku komparačným úvahám zameraných na princípy fungovania súkromného a verejného sektora. Učebnica pracuje so v súčasnosti platnou legislatívou a dostupnou domácou a zahraničnou literatúrou. Jednotlivé spracované témy umožňujú získať základnú predstavu o ekonomike verejného sektora a kniha podnecuje v čitateľovi záujem o štúdium ďalších otázok a problémov, ktoré presahujú rámec učebnice.

Publikácia je univerzálne vhodná pre všetkých, ktorí sa o problematiku ekonómie verejného sektora zaujímajú. Môže slúžiť ako podklad pre vedecké práce odbornej verejnosti alebo ako efektívny nástroj výučbového procesu ekonomických predmetov so zameraním na verejnú správu. Recenzovaný text je z hľadiska jeho obsahu kompaktný a zrozumiteľný. Preto je možné ho odporučiť najmä vysokoškolským študentom študujúcim v študijných programoch ekonómia a manažment či politické vedy.

Autori:

Čepelová Anna, Lachytová Lenka a Pčolinská Lenka
Ekonómia verejného sektora
Vydavateľstvo: TYPOPRESS – TLAČIARENĚ s.r.o.
Rok vydania: 2019, počet strán: 218
ISBN 978-80-8129-110-4

Recenzent:

PhDr. Darina Koreňová, PhD.
Katedra ekonomiky a riadenia verejnej správy
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Fakulta verejnej správy
Popradská 66, 040 11, Košice
e-mail: darina.korenova@upjs.sk